

DÜNYANIN EN MUTLU İNSANLARININ ÜLKESİNDEN GÜNLÜKLER

WOLE SOYINKA

Nijeryalı oyun yazarı, romancı, şair, denemecidir. 1934 yılında Abeokuta'da Yoruba bir ailede doğdu. Çocukluğu, o yıllarda İngiliz sömürgesi olan ülkesinde geçti. Böylece hem Yoruba geleneklerini hem de Batı kültürünü bir arada deneyimledi. Ibadan'da başladığı eğitim hayatına İngiltere'de devam etti ve Leeds Üniversitesi'nden mezun oldu. Ardından Londra Kraliyet Tiyatrosu'nda çalıştı. Nijerya'nın 1960'ta bağımsızlığını kazanmasının ardından ülkesine döndü. Afrika'nın zengin sözlü edebiyatı, grafik sanatları ve dans kültürünü inceledi. Yapıtlarında bu birikimin yanı sıra geleneksel Yoruba dili ve sanatından yararlandı. Ülkesinin Batı kültürünün etkisinden kurtulması amacıyla kaleme aldığı ilk dönem oyunlarında, Afrika ve sömürge değerleri arasındaki çatışmayı işledi.

1967'ye dek Ibadan Üniversitesi'ndeki Tiyatro Okulu'nu yönetti. Nijerya İç Savaşı esnasında, yazılarında Biafra güçlerini desteklediği gerekçesiyle tutuklandı. Bir yıldan fazlası tecritte olmak üzere, iki yılı aşkın bir süre hapis yattı. 1969'da salıverilmesiyle sürgün yılları başladı ve yapıtlarının odağı da İngiliz sömürgecilikinden yozlaşmış Afrikalı yöneticilere doğru yöneldi. Sürgün yıllarında ABD ve İngiltere'nin önde gelen üniversitelerinde karşılaştırmalı edebiyat, yaratıcı yazarlık, tiyatro ve Afrika çalışmaları alanlarında dersler verdi. 1986'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan ilk Afrikalı yazar oldu. Uluslararası tanınırlığını artıran bu başarının ardından, bilgi birikimi ve eleştirel bakışıyla öne çıkan bir entelektüel kimliği pekişti. Vatana ihanet suçlamasıyla karşı karşıya kaldığı 1990'larda hayatını ABD'de sürdürdü; ülkesine uzun yıllar dönemdi. Bu süre zarfında UNESCO tarafından İyi Niyet Elçisi ilan edildi ve Afrika kültürünün tanıtımı için çalıştı. Ayrıca Uluslararası Tiyatro Enstitüsü'nün de başkanlığını yaptı. 2017 yılında Avrupa Komisyonu tarafından verilen Tiyatro Özel Ödülü'ne layık görüldü. Edebiyatın hemen her alanında eser veren yazarın başlıca yapıtları şunlardır:

Oyun: *The Lion and the Jewel* (1959); *A Dance of the Forests* (1960); *The Strong Breed* (1964); *Madmen and Specialists* (1970); *Death and the King's Horseman* (1975) [Ölüm ve Kral'ın Atlısı, Çev. Leyla Burcu Dündar, Hece Yayınları, 2023]; *A Play of Giants* (1984); *King Baabu* (2001). **Roman:** *The Interpreters* (1965); *Season of Anomy* (1972); *Chronicles from the Land of the Happiest People on Earth* (2021). **Şiir:** *Idanre and Other Poems* (1967); *Ogun Abimbim* (1976); *Mandela's Earth and Other Poems* (1988); *Early Poems* (1997); *Samarkand and Other Markets I Have Known* (2002). **Öykü:** *A Tale of Two* (1958); *Egbe's Sworn Enemy* (1960); *Madame Etienne's Establishment* (1960). **Deneme:** *Culture in Transition* (1963); *Myth, Literature, and the African World* (1976); *The Blackman and the Veil* (1990); *The Open Sore of a Continent: A Personal Narrative of the Nigerian Crisis* (1997); *Of Africa* (2012) [Afrikaya Dair, Çev. Merve Yalçın, Hece Yayınları, 2018]. **Anı:** *The Man Died: Prison Notes* (1972); *Aké: The Years of Childhood* (1981) [Aké: Çocukluk Yılları, Çev. Sel Erensal, Hece Yayınları, 2024]; *Ibadan: The Penkelemes Years: a memoir 1945–1965* (1989); *İsarà: A Voyage around Essay* (1989); *You Must Set Forth at Dawn* (2006).

AHMET SAİT AKÇAY

Cape Town Üniversitesi Afrika Çalışmaları Merkezi'nde öğretim görevlisi.

SEL ERENSAL

1995 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nden mezun olduktan sonra 2020 yılında Edinburgh Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde yüksek lisansını tamamladı.

DÜNYANIN
EN MUTLU İNSANLARININ
ÜLKESİNDEN GÜNLÜKLER

WOLE SOYINKA

Önsöz
AHMET SAİT AKÇAY

Türkçesi
SEL ERENSAL

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 7

BİRİNCİ KISIM

- I- Oke Konran-Imoran / 15
- 2- Mutluluğun Baş Öğretileri / 24
- 3- Çarmıh Yolcusu / 41
- 4- Alaycı'nın Yolculuğu / 67
- 5- Villa Potencia / 87
- 6- Peder, Sen misin? / 107
- 7- Bir Fikri Mülkiyet Hırsızlığı / 119
- 8- Jos / 129
- 9- Alçakgönüllülerin Gümbürtüsü / 175
- 10- Görüşme / 194
- 11- Tanrı'nın Eli / 208
- 12- Ya Boriga Ya Baskın / 219
- 13- Cerrahi Nakil / 258
- 14- Badetona / 269
- 15- Badagry / 286
- 16- Codex Seraphinianus / 303
- 17- Ölümcül Rekabet / 326
- 18- Uzun Bir Nöbet / 352

İKİNCİ KISIM

- 19- Bir Burjuvanın Mütevazı Cenazesi / 375
- 20- Yuvaya Dönüş / 417
- 21- Zigurat ya da Ölüm / 459
- 22- Mutluluk Kurulu / 481
- 23- Titanların Savaşı / 510

TEŞEKKÜRLER / 527

ÖNSÖZ

AHMET SAİT AKÇAY

“İnsan böyle bir ülkede akıl sağlığını nasıl koruyabilir? Buna kara mizah derler.”

Wole Soyinka'nın son romanı *Dünyanın En Mutlu İnsanlarının Ülkesinden Günlükler*'den bu çarpıcı cümle, olup bitenlerin insan havsalasını nasıl zorladığını anlatır. Romanın özüne işaret ettiği için onunla başlamak istedim. Romanı bir siyasi hiciv, kara mizah olarak okumak mümkündür. En önemlisi, Soyinka'nın yüzlerce sayfaya sığdıramadığı hikâyenin özetlenemeyeceği gerçeği. Çok boyutlu olduğu kadar, çok geniş bir zaman aralığına da göndermelerde bulunan, bir yakın tarih romanı.

Nijerya'nın kuruluşundan altmış yıl sonra yazılan bu romanın önemli bir özelliği de ülkenin siyasi tarihinin eleştirel bir okuması olmasıdır. İçinde hayata dair her şeyin olduğu, kötülüğün, yolsuzluğun, merhametsizliğin, şiddetin ve suçun normalleştiği bir düzenin, belki de Achille Mbembe'nin deyiimiyle “postkoloni” demeliyim, müsrifliğin ve iktidarın hudutsuz libidosunun resmidir.

İronik bir başlığı var romanın, eleştirel tonu, mizahi yönü oldukça fazla. Nijerya'nın eski günlerine bir ağıt olarak da okunabilir pekâlâ. Bir zamanlar dünyanın en mutlu insanların yaşadığı bir ülke, önce sömürgecilik, sonra iç savaş, sonrasında da diktatörlük rejimiyle sarsılmıştır.

Soyinka bütün bu süreçlerden geçmiş, ülkesinin, dahası Afrika'nın mutluluğu hakkettiğini düşünenlerden birisi. Biraz James Joyce, biraz Thomas Pynchon, roman dünya edebiyatının başyapıtları arasında pekâlâ sayılabilir. Roman gizli bir cemiyetin, ‘Dörtlü Çete’ olarak anılır romanda, usulsüz, hukuk dışı faaliyetleriyle

devletin zirvesinde etkisini gösteren bir yapının hikâyesidir aynı zamanda. Bir adak ritüelini gerçekleştirmek amacıyla organ ticareti yapan gizli bir topluluğun çok boyutlu hikâyesini anlatır. Ben Okri'nin deyiimiyle, roman "uçsuz bucaksız bir 'danse macabre'", yani ölüm dansıdır.

Soyinka ülkesinin siyasi yapısının elit bir zümrenin elinde yağmalanmasına, diktatörlüğün her biçimine her zaman karşı çıkmıştır, aktivist ve düşünür olarak her zaman tavrını net olarak açığa çıkarmış, bunun için de bedeller ödemiştir. Biafra Özgürlük Savaşı'nda egemen otoriter yapıyı eleştirdiği için hapse girmiş, çoğu zaman sürgünde yaşamak zorunda kalmış olsa da ülkesine bağlılığını eleştirel biçimde dile getirmekten çekinmemiştir. Sağduyu ve eleştirel akılla yaptığı saptamalarla sonraki nesillere adalet ve hak arayışının adeta yolunu açmıştır.

Bu devasa romanı, Nijerya'nın siyasi tarihinin arkeolojik bir kazısı olarak okumak gerekir. Bu yönüyle Nuruddin Farah, Ngūgĩ wa Thiong'o, Ahmadou Kourouma, Chinua Achebe ve pek çok Afrikalı romancıların sistem eleştirisine ortak olur.

Frantz Fanon çok açık biçimde milliyetçiliğin ya da ulusalcılığın tuzaklarından bahsederken çok önemli bir ayrım yapar: Ulusalcılıkla ulus bilincini birbirinden ayırt eder. Çünkü milliyetçilik körlüktür, kapalıdır ve ilkeliktir bir yönüyle. Fanon gibi Soyinka'nın Afrika'ya, ülkesine adanmışlığı da entelektüel bir konumlandırmayı beraberinde getirir. Soyinka Afrika kültürünün savunucusu olarak, gerek şiirlerinde gerekse düzyazılarında iktidarı, müsrifliği, hadsizliği her zaman sorunsallaştırmış, çözümler üretmekten çekinmemiştir.

Dünyanın En Mutlu İnsanlarının Ülkesinden Günlükler otoriterliğin, düzensizliğin, çıkarıcı ahlakın, kayırmacılığın, dayatmacılığın ve manipülasyonun eleştirisidir.

Hukuka, ahlaka ve insanlığa karşı islenen suçların meşruiyetini sorgulayan ve ulusal ya da uluslararası suçların devlette yuvalanmasına gönüllü razı olmayan bir vicdanın ifşasıdır roman. Din, siyaset

ve kapitalizm denkleminde dörtlü çetenin faaliyetlerini izleyen okur gizemli bir cinayet öyküsüne değil, gündelik hayatta iktidarın muktedir olduğu yapıların çözümlenişine tanık olur.

Entelektüel bir roman her şeyden önce. Göndermeler içinde kaybolan okurun tek kılavuzu yakın tarihin bilgisidir, ancak bu da yetmeyecektir, hakikatin ulus devletin ideolojik aygıtlarında manipüle edilmesi bir çıkmazın da habercisidir.

Roman dört eski arkadaşın bir araya gelip kurduğu gizli bir cemiyetin faaliyetlerinin ülkeyi nasıl bir dipsiz kuyuya çektiğini yansıtır. Bu yapılanmanın dört sac ayağından bahsetmek mümkün: Ticaret, din, siyaset ve toplumsal mühendislik. Gong Dörtlüsü adı verilen bu çetenin en önemli ismi mühendis olan Duyale Pitan-Payne ve doktor Kighare Menka'dır. Pitan-Payne Birleşmiş Milletler Temsilcidir ve görevi sırasında Salzburg'da ölür. Kendisi romanda "ülkenin ruhunu temsil eden, dünyanın en mutlu insanların sahip olması gereken ruhun temsilcisi" olarak tanıtılır. Menka ise tanınan bir cerrahdır, görevi ise kara borsada organ ticareti yapmaktır, Boko Haram kurbanlarının organlarını pazarlamakla meşguldür. Grubun bir üyesi ise kara parayı aklamakla yükümlü, istatistikçi Prens Badetona'dır. Romanın en ilginç karakterlerinden birisi de Teribogo ya da Papa Davina olarak bilinen Evanjelist lider, hayatını yeniden kurarak yeni bir din icat eder: *Hrislam* adını verdiği bu din bir maneviyat dünyasına çağrıdır. Amerika'da Dennis Tibidje olarak bilenen Papa D yeni dini anlayışını Amerikalı siyahi lider Peder Divine'den alır. "Dünyanın ilk ekümen ibadet şehri ortaya çıkmak üzereydi – Hırslamabad!", ekümen birliği sağlamak için her dinden, maneviyattan bir şeyler kapıp Papa Davina, aslında bir "maneviyat taciri" olarak resmedilir. Hem Zerdüşt, hem ekumenist hem de Hrislamcı.

"Sancılı bir evin en mahrem odasında duruyordu. Papa D. seyircileri dünyevi hakikatten manevi hakikate götürüp getirmiş, rüzgârda çırpınan kelekler gibi ortada bırakmıştı. Papa D. yüzünde hiçbir duygu belirtisi olmayan bir maskeyle, boş ve ifa-

desiz bir suratla Lagos gölüne dalmış ve Karayip Adalarındaki bir Afrika diasporasında yeniden yüzeye çıkmıştı. Olayların sebepleri ve sonuçları arasındaki ilişkiyi açıklamanın zamanı gelene kadar, yol boyunca neşe ve kahkaha dağıtmıştı” (213).

Menka ise Gumchi köyünde doğmuş, kariyerini adım adım ilerlerken dürtlünün bir üyesi oluvermiştir. Gumchi Yoruba maneviyat merkezi olarak da bilinir. Göz kamaştırıcı granit dağların eteklerine kurulmuş bu köye Papa Davina’nın kutsal mabedi kurmak istemesi de boşuna değildir. İsteksiz de olsa şebekenin içindeydi. Dr. Hasta İlişkileri lakabıyla da anılıyordu.

“Yeniden bir saldırı yaşandığında ise bütün gücünü toplayacak ölümler ve sakatlar arasında dolaşacaktı; Menka bir başka iş için değil, tam olarak bu iş için doğmuştu. Menka saldırılardan sonra karşılaştığı manzarayı o kadar kanıksamıştı ki kendini kurbanları takip eden felaket görüntüsü toplayıcıları gibi hissediyordu” (141).

Romanın hemen girişinde her şeyin aslında bir perspektif olduğu yargısı, Okri’nin yorumuyla Soyinka’nın estetik bir mesafeyi öngörmesi olarak algılamak mümkün, zira olayların girift ve dolaşıklığı hikâyenin nerede başlayıp nerede bittiğinden ziyade bağlantıları ortaya serer. Soyinka’nın da başarısı belki de güç istencinin dinamiklerini ve toplumsal sonuçlarını dört arkadaşın ortak hikâyesinde birleştirir. Evet, bütün mesele perspektif, nereden, nasıl baktığınızla değişir her şey.

Araştırmacı gazeteci DELE GIWA'nın ve Nijeryalı
suikastçıların bizlerden kopardığı değerli siyasetçi
BOLA IGE'nin anısına.

Ayrıca yaratıcılığın kişiye kattığı yaşama sevincinin
nadir örneklerinden biri olan, pek çok donanıma sahip
FEMI JOHNSON için.

BİRİNCİ KISIM

I

Oke Konran-Imoran

Terigobo olarak da bilinen Papa Davina, yaptığı konuşmalarda kendi yarattığı özlü sözleri kullanmayı severdi. “Bütün mesele perspektif” bu sözlerin en meşhurlarından biriydi.

O sabahın ilk ve tek müşterisi, hassas bir konuda kendisine özel olarak düzenlenen seansa katılmak için gelen Talip idi. Talip yavaşça bakışlarını yukarı kaldırdı ve Papa D’yi anladığını göstermek için hafifçe başını salladı. Papa D parmağıyla bir pencereyi işaret ederek, “Şu pencereye git,” diyordu, “Perdeyi çek ve dışarı bak.”

Kabul salonu loş ve kasvetliydi. Talip’in perdenin iki kanadın arasındaki açıklığı el yordamıyla bulması biraz zaman aldı. Ağır perdeyi iki eliyle tuttu ve bekledi. Papa Davina derinlerden gelen o rahatlatıcı sesiyle konuşmaya devam ederken, eylemi tamamlamasını işaret ediyordu: “Bu bölgeye adım attığın anda kim olduğunu, ne olduğunu unutman gerekecek. Artık sadece Talipsin. Bense Rehberin olacağım. Peygamberlerin devri geride kaldı. Ben kendini peygamber ilan eden o kendini bilmez tüccarlardan değilim. Sana yalnızca bir Önsezi olarak eşlik ediyorum. Varlığı kati olan sadece Yüce Tanrı’dır, Aziz Allah’tır, Bir Olan’dır, peki sen Tek ve Bir olan bu Yüce Varlığın Huzuruna çıkmaya cesaret edebilir misin? Sadece Yüce Tanrı’nın, Aziz Allah’ın Huzuru vardır, peki insan Tek ve Bir olanın Huzuruna çıkmaya cesaret edebilir mi? Asla! Sadece benim gibiler bu Yüce Varlığın Huzuruna çıkmayı başarabilir. Bizler seçilmiş kişileriz. Sayımız gerçekten az. Yüce Varlığın planlarını anlaşılır kılmak için çalışıyoruz. Sen Talipsin. Ben Rehberim. Vahiy sadece ikimizin ortak düşünceleri ile ortaya çıkabilir. Perdeyi aç lütfen. Sonuna kadar.”

Talip perdenin bir ucundan tutarak ilerledi. Gün ışığı odaya doldu. Papa D.'nin sesi de peşinden geliyordu.

“Şimdi, dışarı bak ve bana ne gördüğünü söyle.”

Talip tepeye tırmanırken dağın sefalet içindeki yamacından geçmişti. Şimdi karşısındaki manzara ise gerçekten heyecan vericiydi. Demir levhalardan, künklerden, paslanmış metal çatı kaplamalarından oluşan öbekler vardı dört bir yanda. Ultramodern yüksek binalar ise yer yer bu öbeklerin arasından gökyüzüne uzanıyordu. Türü marka motorlu araç ince bir çizgi halinde birbirine zıt bu iki bölge arasında gidip geliyordu. Şehirdeki sabah hareketliliği yeni başlıyordu, akın akın insan kovana üşüşen arılar gibi koşturuyor, işçiler motosiklet taksilerin arka koltuğunda gece yağın yağmurdan kalan su birikintileri ve taşmış oluklar arasından geçmeye çalışıyordu. Gölün yüzeyinin parlaması görülüyordu uzaktan. Talip arkasına döndü ve gördüklerini havariye anlatmaya başladı.

“Şimdi senden doğruca karşıya, bu odanın hizasına bakmanı istiyorum. Bakışlarını her köşesinden irin akan o şehirden yukarı, bizim bulunduğumuz seviyeye kaldır. Şu anda durduğun yer ve aşağıdaki bu çılgın manzara arasında kalan bölgede başka ne görüyorsun?”

Talip tereddüt etmeden cevap verdi. “Çöplük. Atık öbekleri. Tıpkı diğer yol gibi – buraya çıkan yol engellerle doluydu. Şehrin atıklarından oluşan tepelikler vardı.”

Davina bu cevaptan tatmin olmuştu. “Evet, gübre yığınları... Aralarından geçerek geldin. Ve şimdi karşımdasın. Peki, bir gübre yığınının içinde durduğunu söyleyebilir misin?”

Kadın kafasını salladı, “Asla, Papa D.”

Lider başıyla onayladı, memnun görünüyordu, “Perdeleri kapat lütfen.”

Talip söyleneni yaptı. Perdeler kapandığında odanın yeniden o kasvetli havaya bürünmesi gerekiyordu ve Talip dönüş yolunu yine el yordamıyla bulacağını sanmıştı. Ama hayır. Yerde beliren rengarenk oklar onu odanın başka bir kısmına yönlendiriyordu. Bir

uçğun zemininde bulunan acil durum ışıklarına benziyorlardı ve ışıkları takip etmesi gerektiğini anlaması için bir hostesin güvenlik gösterisi sergilemesine gerek yoktu. Zarif, oymalı bir taburenin önünde durdu. Tabure, resimlerde gördüğü Ashanti kraliyet taburelerini anımsatıyordu.

“Otur. Seni bir yolculuğa çıkaracağım, rahatına bak.”

Bu defa ayağa kalkan vaiz oldu. “Kendi yurttaşlarımız da dahil olmak üzere, daha önce birçok kişi bu milleti koca bir bok çukuru olarak tanımladı. Bunu yapanların tek niyeti milletimizi aşağılamaktı, biliyorsun değil mi? Tam aksine, ben bu durumdan mutlu oluyorum. Eğer dünya bok üretiyorsa, bu boklar bir yerde toplanmalı. Yani eğer milletimiz gerçekten de dünyanın bok çukuruysa, bu insanlık için önemli bir görevi yerine getirdiğimiz anlamına gelir. İşte bunun adı ... perspektif. Bir örnek daha vereyim mi?”

Talip başıyla onayladı, “Dikkatle dinliyorum, Papa D.”

“Güzel. Telefonda konuştuğumuz ilk andan itibaren senin sıradan bir talip olmadığını anlamıştım. Sesin, öğrenmeye hevesli birinin sesi gibi geliyordu kulağıma. Ben her kesimden insana yol gösteriyorum. Bu kapılardan türlü türlü insan geçiyor. Oturduğun taburede daha önce oturan ruhların birbirine ne kadar zıt olduğunu anlatsam şaşırırsın.”

Talip’in şaşırdığı yüzündeki alaycı bir gülümsemeden anlaşılıyordu. “Papa Davina, ben bunun için buradayım. İtibarınız sadece bu ülkeyi değil, bütün bir kıtayı sarsıyor.”

“Ah evet, olabilir.”

“Hatta ötesine bile geçiyor.”

“Ya? O zaman anlat, hakkıma neler duydun? Adımlarını buraya yönlendirenler, Papa Davina hakkında neler söyledi bakalım?”

“Nereden başlamalı acaba?”

Kadın içini çekti. “Peki, en yakın olayı anlatayım, Seychelles’den gelen adayı... Onun için dua etmişsiniz, ardından olanları bütün dünya biliyor zaten.”

Davina, bu övgüleri –ve zaferi– hak eden bir başkasıymış gibi

avuç içlerini yukarı kaldırarak, alçak gönüllülüğünü ifade eden bir hareket yaptı. İki yana açtığı elleri olması gerektiğinden daha esnek, tuhaf uzantılar gibi görünüyordu.

“Senin için hazırladığım ... Çok daha özel bir perspektif.”

Konuşurken Papa D. odanın kasveti içinde kaybolmuş gibi görünüyordu. Fakat birkaç dakika önce perdelerinin arasındaki boşluğu güç bela bulabildiği loş oda, az önce yok olan gün ışığı-nın yerine yenisi gelmiş gibi, ağır ağır ışıkla dolmaya başlamıştı. Her şey yeni başlıyordu. Ruhsuz, gri görüşme odası, Talip’in gözleri önünde adeta bir periler ülkesine dönüşüyordu. Kadının nefesi kesilmişti. Ev sahibi, tek elini ileri uzatmış, yavaşça kendi etrafında dönüyor, elindeki gümüş renkli aletle giderek genişleyen daireler çiziyordu. Papa D. yerin altında gizlenmiş bir döner levhanın üzerinde duruyor olmalıydı. Elindeki kumandayı tavana doğrulttu ve ışıklar yandı. Ardından gelen belli belirsiz bir “klik” sesiyle bir su şırıltısı odaya hâkim olan sessizliği bozdu. Büyülü bir şekilde beliren kayaların arasındaki bir yarıktan parıl parıl suların sakince aktığı bir kaynak doğuyor, kıvrılarak bir mağaraya giriyor ve gözden kayboluyordu. Ufukta tepelerden, vadilerden, ovalar ve platolardan oluşan bir manzara parlıyor, ısıll ısıll borular yerden tavana doğru yükselerek odayı psikedelik bir ışıkla dolduruyordu. Duvarda yavaş yavaş bir oyuk belirdi, hemen karşısında bir ikinci, ona doksan derece açıyla duran üçüncü ve sonunda dördüncü bir oyuk ortaya çıkarak bu üç boyutlu şekli tamamladı. Oyuklar eşit aralıklarla duruyor, her biri pusulanın bir kutbunu sembolize ediyordu. Yerde, cilalı döşeme tahtalarından oluşmuş, büyük bir Zodyak haritası yanıp sönmeye başlamıştı. Oyukların karşısında kemerli kapılar vardı ve pervazlardan aşağı döne döne inen duman-lar yerdeki burç sembollerinin etrafını sarıyordu. Talip’in etrafını bir tütsü karışımı sarmıştı.

Papa Davina’nın sesini duydu: “Başka perspektifler diyordum. Bak işte, bir bok çukurunda yaşıyorsan bile, onun en tepesinde olduğunda emin olabilirsin. Bu başka bir perspektif işte. Çağrıyla

alanları sürüdeki sıradan insanlardan ayıran da bu işte. Arzuların merkezinde bu yer alır.”

Talip iç çekti. Uzun bir yolculuk olmuştu hem fiziksel hem de zihinsel keşiflerle, şaşırtıcı tezatlarla dolu bir yolculuk. Kâhinhanede geçerli olan protokolleri öğrendiğinden, yanında getirdiği pembe zarfın içinde yazanlara harfi harfine uyararak, zarfı büyük bir ciddiyetle girişin yanında duran küçük sunağın üstüne koymuştu. İçinde bulunduğu sosyal statü söz konusu kefaret törenini aşağılayıcı bulabilirdi ama zarfın içinde yazan protokoller ve ritüellerden sapmasına asla izin vermiyordu. Ne de olsa bu görüşmeyi ayarlamak epeyce, neredeyse bir yıla yakın bir zaman almıştı – kurtuluşunu tehlikeye atacak bir şey yapmanın zamanı değildi. Yolda leşçil canlıların sinsice onu izlediğini fark etmiş, bakışlarını ‘Ah evet, bir gün bizler de bu taş merdivenin son basamaklarını tırmanıp Huzur’a kabul edilmeye layık olacağız’ der gibi yiyecek aradıkları yamaçlardan Papa Davina’nın tepedeki yerleşkesine çevirdiklerine tanık olmuştu. Hakkında çok şey duymuşlardı, çatlamış dış duvarların ve dökülmüş sıvaların gizlediği, bu büyümlü mekânın nasıl kılıktan kılığa girdiğine dair hikâyeler dinlemişlerdi. Yayılan haberler, kaderlerinin değiştirme arzusuyla yanıp tutuşan hayatlara dokunmuştu. Papa Davina’nın onları kutsamasını dört gözle bekleyenler, kendini futbol bahislerine adanmış, her yıl çekilen Piyangoya ve akıllarına gelen diğer bütün yollara baş vurmuş ama sihirli değneğin o son dokunuşuna hasret kalmışlardı. Tam yirmi bir parlak basamaktan oluşan asfalt geçitten tırmanıp Huzur’a davet edilecekleri günün hayalini kuruyorlardı. Gerçek hayatta ya da rüyalarında, Papa Davina olarak bilinen bu büyücünün, bu ihtişamlı keşisin nasıl görüldüğüne dair görüntüleri zihinlerinde biriktiriyorlardı.

Talip, ablası büyük bir bağlılıkla Papa Davina’nın vekilliğine vergi ödediği için minnet duyuyordu. En az bir yıl boyunca Papa D’nin alt katta cemaat için düzenlediği halka açık törenlere katılmayan ve muntazam bir vergi kaydı bulunmayan kişilerin özel bir görüşme için hak kazanması imkansızdı. Görüşmeyi ayarlamak